

HISTORICKÁ GEOGRAFIE: Zemské stezky a silnice

JANTAROVÁ STEZKA – patrně nejstarší dálková cesta procházející naším územím, spojovala středozezemskou oblast s Baltem. Dunaj přecházela u Carnunta a dělila se zde na západní větev vedoucí k dnešnímu Brnu, údolím Svitavy a dále přes Kladsko do Vratislavi.

Dálkové cesty ve směru Z-V se území Čech v dávné minulosti vyhýbaly, procházely severně a jižně od Čech, díky těžko prostupným horám a lesům. Změna až v době hospodářského a společenského rozvoje Čech - Praha se stala křižovatkou středoevropských obchodních cest.

Vstup do Čech byl umožněn průseky v pohraničním hvozdu v místech orograficky vhodných. Tyto vstupy byly chráněny pohraničními hrady jako Přimda, Tachov, Bílina, Chlumecko, Most, Prachatice, Netolice, Doudleby, Domažlice.

Proměny tras byly způsobeny správními a hospodářskými změnami v zemi, jako zakládání měst, vznik správních středisek aj.

Ze starých zemských stezek procházejících Čechami je nejznámější solní stezka **PRACHATICKÁ**, též zlatá nebo **PASOVSKÁ**. Vedla z Pasova na Volary, Prachatice, dále na Netolice, Vodňany, Protivín a Písek ku Praze.

Do Prahy směřovala též stezka **pražsko-bechyňská**, kterou zmiňuje Kosmas.

Z bavorského Řezna vedly do Čech dvě důležité stezky **DOMAŽLICKÉ**. Delší a schůdnější vedla přes Cham a Brod nad Lesy (Furth im Wald) na Všeruby, Brůdek, Kdyni do Domažlic.

Druhá, méně schůdná šla z Řezna přes Waldmünchen, Klenčí do Domažlic.

Z Domažlic vedla stezka přes Staňkov, Stod, Chotěšov do Plzně a odtud přes Rokycany, Mýto, Žebrák a Beroun do Prahy.

Cesta z Norimberka vedla přimským průsmykem přes Přimdu, Stráž, Stříbro do Plzně a odtud do Prahy.

Norimberk byl s Prahou spojen též Tachovskou stezkou vedoucí přes Tachov zemskou branou u Teplé na Manětín, Kralovice a Beroun.

Od Halle, Erfurtu a Plavna přicházela do Čech Erfurtská stezka zvaná též **OSECKÁ** či **SEDLICKÁ**, která směřovala přes Kraslice a Sedlec k Ohři. Řeku přecházela u dnešního Radošova, dále vedla přes Rakovník jako tzv. Královská stezka do Prahy.

MOSTECKÁ stezka vedoucí z Magdeburku přes Merseburk do Čech vystupovala z pohraničního hvozdu u dnešního Mostu, pokračovala na Libčeves, Vraný, Velvary do Prahy.

Jednou z nejstarších stezek byla stezka **CHLUMECKÁ** či **SRBSKÁ**, vstupující do Čech ze starého Srbska, pozdější Mísně, přes Perno – Pirnu Nakléřovským průsmem k celní stanici v Chlumci. Dále vedla přes Lovosice, Budyni nad Ohří, Velvary a Levý Hradec do Prahy.

Spojení Čech s Lužicí zabezpečovala **ŽITAVSKÁ** stezka. Cesta vedla z Mísně na Budyšín, dále na Žitavu, odtud přes Německé jablonné, Mimoň, Bělou pod Bezdězem, Mladou Boleslav, Brandýs n.L.

KLADSKÁ stezka vedla od Krakova a Vratislavi přes Kladsko k Zemské bráně u Náchoda, odtud na Jaroměř, Hradec Králové Chlumeck nad Cidlinou, Libici, do Prahy.

TRSTENICKÁ zabezpečovala spojení s Moravou, Vedla z Brna, přes Černou Horu na Kunštát, Svojanov, Poličku, dále pokračovala přes Litomyšl, Vysoké Mýto k hradu Vratislavi, zde se stáčela a šla dále na Chrudim, Čáslav, Kolín, Český Brod do Prahy.

Méně schůdná byla **HABERSKÁ** či **JIHLAVSKÁ** směřující z Vídně přes Znojmo, Moravské Budějovice, Jihlavu, Německý Brod a Čáslav do Prahy.

Spojení s rakouskými zeměmi umožňovala **RAKOUSKÁ** stezka směřující od hradu Raabs k Dyji přes Stráž na Moravě, Chýnov, Soběslav k P9sku.

VITORAZSKÁ, zvaná též **ČESKÁ** šla zemskou branou z Vitorazska u Nových Hradů, přes Trhové Sviny, Veselí nad Lužnicí, Soběslav, Sezimovo Ústí ku Praze.

Starší byla stezka **LINECKÁ**, jdoucí z Lince přes Vyšší Brod k Českému Krumlovu přes Netolice ku Praze.

Spojení Moravy a Slezska zajišťovala Slezská stezka z Brna přes Vyškov, Olomouc, Šternberk, Bruntál, do Vratislavi, s Vídní bylo Brno spojeno **VÍDEŇSKOU STEZKOU** přes Židlochovice a Mikulov.

Na jižní Slovensko vedla **BŘECLAVSKÁ** stezka ze Znojma, přes Mikulov, Břeclav do Nitry.

OLOMOUCKÁ stezka – přes Kroměříž, Myjavu na Nitru a Ostřihom.

TĚŠÍNSKÁ stezka – umožňovala spojení s Halčí – z Olomouce, přes Hranice Č. Těšín na Krakov.

